

MIJA MICHELIZZA

ENCLAVE RAE – SPLETNI PORTAL ZA JEZIKOVNE UPORABNIKE ŠPANŠČINE

COBISS: 1.19

[HTTPS://DOI.ORG/10.3986/JZ.V24I2.7115](https://doi.org/10.3986/jz.v24i2.7115)

Spomladi je Španska kraljeva akademija (RAE) postavila na splet portal za uporabnike španščine, imenovan *Enclave RAE*.¹ Namenjen je učiteljem, profesorjem, učencem, dijakom in študentom, strokovnjakom za različna področja in podjetjem, zasnovan pa je zlasti z mislijo na uporabnika, ki pri svojem delu dnevno uporablja španski jezik.

Spletni portal ima 10 podstrani, ki jih bomo v nadaljevanju podrobneje predstavili: *Ficha de la palabra* (Podatki o besedi), *Diccionario avanzado* (Napredno iskanje po slovarju), *Diccionarios* (Slovarji), *Gramática* (Slovnica), *Corpus* (Korpus), *Registro de consultas* (Register jezikovnih poizvedb), *Aula* (Razred), *Taller lingüístico* (Jezikovnotehnološka orodja), *Consultas lingüísticas* (Jezikovno svetovanje) in *Mi RAE* (Moja RAE).

Na prvi podstrani, ki se imenuje *Ficha de la palabra*, so v posebnih razdelkih na kratko predstavljeni nekateri podatki o iskani besedi: najprej je izpis slovarskega sestavka iz slovarja *Diccionario de la lengua española* (DLE), sledijo primeri rabe iz baze besedil RAE z oznako države izvora besedila (španščina je namreč uradni jezik v 20 državah sveta) in letnico nastanka, navedena je prva pojavitev iskane besede v besedilu, prav tako z oznako države izvora besedila in letnico nastanka. Z aplikacijo besednega oblaka so predstavljene povezane besede. Gre za besede, ki se pogosto uporabljajo skupaj z iskano besedo, velikost pisave besed v oblaku je sorazmerna s pogostnostjo uporabe v teh besedilih. Sledi grafični prikaz pogostnosti rabe iskane besede v besedilih (po stoletjih), frekvenca iskanj besede po elektronskem slovarju DLE ter na koncu impresiven pregled s primerjavo pomenskih členitev in razlag iskane besede po akademskih slovarjih iz let 1780, 1817, 1884, 1925, 1992 in 2001. Vsi prikazani podatki so pridobljeni iz baze podatkov RAE, zgodovinskega korpusa *Corpus del Diccionario Histórico* (CDH) in korpusa *Corpus del Español del Siglo XXI* (CORPES), iz slovarjev RAE in registrov iskanj po spletnem mestu slovarja DLE.

Prispevek je nastal v okviru programa P6-0038, ki ga financira ARRS.

1 Portal *Enclave RAE* je podrobno predstavljen v vodniku po portalu *Guía de uso* (https://enclave.rae.es/pdfs/Guia_de_uso%20Enclave_RAE.pdf, dostop 23. 9. 2018).

Sledi podstran *Diccionario avanzado*, kjer lahko uporabnik s pomočjo naprednega iskanja išče po slovarju DLE, ki je sicer za enostavno iskanje (po lemah, začetku ali koncu besede ipd.) brezplačno dostopen na spletnem mestu akademije. V sklopu portala *Enclave RAE* pa lahko uporabnik glede na izbrane parametre (npr. besedna vrsta, država izvora, jezik, izbrane teme itd.) pridobi izpise celotnih seznamov besed.

Podstran *Diccionarios* prinaša možnost iskanja po akademskih slovarjih: po DLE, pravnem slovarju, šolskem slovarju (ta je bil prvič digitaliziran za potrebe portala *Enclave RAE*), slovarju amerikanizmov itd. Ob tipkanju v iskalno okence se podobno kot pri Googlu ali slovarskem portalu Fran sproti izpisuje seznam besed, ki ustrezajo iskanemu. Ob zatipkanih besedah preusmeri na ustrezno mesto v slovarju, npr. če zapišemo besedo *situacion* brez naglasnega znamenja, nas preusmeri na geslo *situación*. Trenutno je iskanje možno le po posameznih slovarjih, pri naslednji posodobitvi portala pa je predviden enoten iskalnik za iskanje po vseh slovarjih hkrati, kar Frana vajeni uporabniki zagotovo pogrešamo.

Na podstrani, imenovani *Gramática*, so slovnične teme, po katerih je mogoče iskati s ključnimi besedami prek iskalnika. V seznamu zadetkov so posamezna poglavja predstavljena s kratkimi opisi osnovnih pojmov; glede na želeno vsebino lahko uporabnik ta poglavja s klikom večkrat razširi.

Sledi podstran *Corpus avanzado*, na kateri je mogoče iskati po milijardnem korpusu CORPES XXI, ki vsebuje besedila, objavljena v letih 2001–2015. Tudi ta korpus je sicer prosto dostopen, v sklopu portala *Enclave RAE* pa je po njem mogoče napredno iskanje in rezultati iskanja so na voljo v obliki seznamov. Uporabnik lahko, podobno kot pri podstrani *Diccionario avanzado*, izbira glede na različne parametre (npr. državo izvora, leto nastanka, temo besedila) in nato dobljeni seznam lem prenese na svoj računalnik.

Na portalu *Enclave RAE* si je mogoče ogledati tudi statistiko iskanj po slovarju DLE (podstran *Registro de consultas*). Predstavljene so najbolj iskane besede v izbranem obdobju: na eni strani tiste, ki so v slovarju, in na drugi strani tiste, ki jih v slovarju (še) ni. Konec septembra 2018 so med najpogosteje iskanimi besedami iz slovarja: *diccionario* 'slovar',² *irenismo* 'irenizem', *xeroftalmia* 'kseroftalmija'; med neuslovarjenimi pa prevladujejo besede brez zapisanih ustreznih naglasnih znamenj, visoko na seznamu sta tudi novotvorjenki *feminazi*³ in *sororidad*.⁴

Naslednja podstran na portalu je t. i. *Aula*, kjer se nahaja gradivo za učence in učitelje. Tu najdemo zlasti slovnične in pravopisne teme, vsaka pa ima po štiri razdelke, in sicer za opisno besedilo, primere rabe, vaje in shemo oz. povzetek. Didaktični material in vaje si lahko prenesemo na računalnik ali pa natisnemo.

2 Vsakič, ko odpremo spletno mesto slovarja DLE, se samodejno prikaže tudi slovarski sestavek za geslo *diccionario*, zato je vedno najvišje v statistiki iskanj po slovarju.

3 Slabšalni izraz, ki je sicer nastal v angleščini.

4 Neologizem, ki se nanaša na solidarnost (šp. *solidaridad*) z ženskami v kontekstu spolne diskriminacije in patriarhata (<https://es.wikipedia.org/wiki/Sororidad>, dostop 23. 9. 2018).

Na podstrani, imenovani *Taller lingüístico*, ima uporabnik možnost avtomatskega lektoriranja besedila (krajše besedilo prek spletnega vmesnika, daljše pa mora biti v posebni datoteki v formatu .doc, .docx ali .rtf naloženo prek portala, uporabnik ga nato lektoriranega prejme po elektronski pošti). Na isti podstrani so še razdelki za lematizator, različne označevalce (povedi, besednih vrst, predpon, lastnih imen ipd.) in za pregibnik za glagole. Poseben razdelek je namenjen še povezanim besedam. Gre za sinonime in delne sinonime iz dveh slovarjev, ki sicer nista sinonimna slovarja, vendar vsebujeta sinonime: slovar DLE in šolski slovar.

Podstran *Consultas lingüísticas* je repozitorij odgovorov na jezikovna vprašanja, po katerem lahko uporabnik išče. Arhiv odgovorov sega do leta 1998. Če uporabnik v arhivu ne najde odgovora za svoje vprašanje, lahko vprašanje tudi zastavi.

Na koncu je še podstran *Mi RAE*, kjer lahko uporabnik shranjuje različne dokumente ali piše svoja besedila. Če bi uporabnik želel svoje besedilo natisniti, je na tem mestu tudi zunanja povezava, kjer se lahko izvede tisk na zahtevo.

Za uporabo portala se je treba registrirati, prvi teden je uporaba brezplačna, sicer pa naročnina znaša 30 evrov na leto. Večina vsebin, ki jih ponuja portal, je sicer prosto dostopnih prek spletnega mesta Španske kraljeve akademije (www.rae.es), vendar pa je možnost naprednega iskanja po vsebinah in integracija teh vsebin v smiselno celoto vsekakor nadgradnja, za katero se bo verjetno odločila večina zahtevnejših uporabnikov španskega jezika. Primerjava s slovarskim portalom Fran, Jezikovno svetovalnico, Terminologiščem in Amebisovimi storitvami se ponuja kar sama. Seveda so zunajjezikovne okoliščine glede števila govorcev in različnih držav, v katerih je španščina uradni jezik, povsem neprimerljive. To po svoje razloži tudi možnost uvedbe sicer razmeroma nizke celoletne naročnine, pri čemer je španščina s 442 milijoni maternih govorcev na drugem mestu na svetu, takoj za mandarinščino. Po drugi strani pa ima Španska kraljeva akademija, v okviru katere deluje tudi njihov leksikografski inštitut (*Instituto de Lexicografía*), obsežno prosto dostopno zbirko slovarskih ter drugih jezikoslovnih in jezikovnih virov, ki je sicer večinoma že bila (zanimivo, zaradi le delnega javnega financiranja tudi s finančno podporo ene od bank) digitalizirana, vendar pa z izkoriščanjem najrazličnejših naprednejših možnosti jezikovnotehnoške podpore v okviru portala *Enclave RAE* za govorce španskega jezika vsekakor pomeni veliko pridobitev.